

Sygn. akt III U 459/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant st. sekretarz sądowy Agnieszka Radochońska

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2016 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy J. K. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o ponowne ustalenie kapitału początkowego

na skutek odwołania J. K. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 6 czerwca 2016 r. **nr** (...) -2004

z m i e n i a zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy J. K. (1) prawo do ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego poprzez doliczenie do okresów składkowych okresu zatrudnienia w Kółku Rolniczym w W. od 1 lipca 1973 r. do

31 stycznia 1975 r., począwszy od 12 kwietnia 2016 r., tj. dnia złożenia wniosku.

Sygn. akt III U 459/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 10 października 2016 r.

Decyzją z dnia 6 czerwca 2016 r., znak (...) -2004, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił J. K. (1) ponownego ustalenia kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r.

W podstawie prawnej decyzji powołano ogólnie przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że okres zatrudnienia od 1 lipca 1973 r. do 31 stycznia 1975 r. nie został wystarczająco udowodniony. Poza zeznaniami świadków, wnioskodawca nie przedłożył żadnych dodatkowych dokumentów.

Wnioskodawca J. K. (1) w dniu 14 czerwca 2016 r. złożył odwołanie od powyższej decyzji, podnosząc, że z uwagi na to, że zakład pracy już nie istnieje, nie może przedłożyć żadnych dokumentów potwierdzających okres zatrudnienia od 1

lipca 1973 r. do 31 stycznia 1975 r. w Kółku Rolniczym w W.. Natomiast okoliczności te mogą potwierdzić świadkowie J. K. (2) oraz J. H..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

W uzasadnieniu ZUS powołał się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1988 r., II UKN 440/97, w którym Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień oraz wzrostu świadczeń emerytalno-rentowych wymaga dowodów niebudzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych.

Zakład podniósł, że wnioskodawca nie przedłożył żadnych, nawet szczątkowych, dokumentów na potwierdzenie spornego okresu zatrudnienia, a z uwagi na to, że w tym okresie był niepełnoletni nie można stwierdzić, na podstawie jakiej umowy był zatrudniony. Ponadto wskazał, że wnioskodawca w kwestionariuszu dotyczącym okresów składkowych i nieskładkowych zawarł informacje, że w okresie od 23 stycznia 1972 r. do 31 stycznia 1975 r. nie pracował.

Mając na uwadze powyższe organ rentowy stwierdził, że zgromadzone dowody budzą szereg wątpliwości, a same zeznania świadków i oświadczenie wnioskodawcy są niewystarczające do doliczenia spornego okresu zatrudnienia do stażu pracy.

Sąd Okręgowy w Przemysłu ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 6 lipca 2004 r. J. K. (1), urodzony (...), złożył wniosek o ustalenie kapitału początkowego. Do wniosku załączył dokumenty potwierdzające okresy składkowe i nieskładkowe oraz dokumenty potwierdzające wysokość uzyskanego wynagrodzenia.

Decyzją z dnia 12 stycznia 2005 r., znak (...) -2004, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. ustalił wnioskodawcy J. K. (1) kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 r. w wysokości 163.682,53 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1.881,51 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1989 r. do 31 grudnia 1998 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 154,11%. ZUS przyjął okresy składkowe w wymiarze 23 lat, 7 miesięcy i 10 dni, tj. 283 miesiące oraz nieskładkowe w wymiarze 1 miesiąca i 10 dni, tj. 1 miesiąc.

Wnioskodawca w dniu 12 kwietnia 2016 r. wystąpił z wnioskiem o ponowne ustalenie kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. z uwzględnieniem okresu zatrudnienia od 1 lipca 1973 r. do 31 stycznia 1975 r. w Kółku Rolniczym w W.. Do wniosku dołączył oświadczenie wnioskodawcy w sprawie braku dokumentów oraz zeznania świadków, dodając, że na potwierdzenie tego okresu nie posiada żadnych dodatkowych dokumentów.

Zaskarżoną decyzją z dnia 6 czerwca 2016 r. znak (...) -2004 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., odmówił wnioskodawcy ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r., ponieważ okres zatrudnienia od 1 lipca 1973 r. do 31 stycznia 1975 r. nie został wystarczająco udowodniony. Poza zeznaniami świadków, wnioskodawca nie przedłożył żadnych dodatkowych dokumentów.

Dowód – akta organu rentowego:

- wniosek z dnia 6.07.2014 r.,

- dokumenty potwierdzające okresy składkowe i nieskładkowe oraz dokumenty potwierdzające wysokość uzyskanego wynagrodzenia,

- decyzja ZUS O/R. z dnia 12.01.2005 r.,

- wniosek o ponowne obliczenie kapitału początkowego z dnia 12.04 2016 r. wraz załącznikami,

- decyzja ZUS O/R. z dnia 6.06. 2016 r.

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca J. K. (1) szkołę podstawową ukończył w 1972 r., po czym nie kontynuował nauki. W okresie od 1 lipca 1973 r. do 31 stycznia 1975 r. był zatrudniony jako młodociany w Kółku Rolniczym w W.. Początkowo pracował na stanowisku pomocnika na snopowiązałce. Po zakończeniu żniw wnioskodawca młócił zboże u rolników. Natomiast w okresie zimowym pracował przy remontach ciągników i innych maszyn rolniczych. W okresie wiosennym siał i zbierał wapno. W dniu 4 lipca 1974 r. roku wnioskodawca uzyskał prawo jazdy i od tego momentu zostało mu powierzony stanowisko kierowcy ciągnika. Pracę tę kontynuował do 31 stycznia 1975 r., następnie już jako osoba pełnoletnia od dnia 1 lutego 1975 r. został zatrudniony w Spółdzielni Kółek Rolniczych (...)

Powyższe czynności wnioskodawca wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy. Był wymieniony na liście płac i otrzymywał wynagrodzenie jak inni pracownicy.

Dowód:

- zeznania świadków:

- J. H., k. 42

- L. K., k. 56

- J. Z., k. 56

- zeznania wnioskodawcy,

- akta osobowe z okresu zatrudnienia w (...) (...)

Dokonując powyższych ustaleń, Sąd oparł się na dowodach z dokumentacji zgromadzonej w: aktach organu rentowego, w aktach osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Spółdzielni Kółek Rolniczych (...) oraz w Państwowym Gospodarstwie Rolnym (...) i w toku prowadzonego w sprawie postępowania. Dowody te korzystają z domniemania prawdziwości zawartych w nich danych z mocy art. 244 i nast. k.p.c., a ich wiarygodność nie została w sposób wystarczający obalona przez żadną ze stron.

Za wiarygodne Sąd uznał też zeznania świadków J. H., L. K. oraz J. Z., którzy pracowali razem z wnioskodawcą w spornym okresie. Świadek J. H. oraz J. Z. byli współpracownikami wnioskodawcy, widywali go podczas wykonywania pracy. Natomiast świadek L. K., zatrudniony jako księgowy, zeznał, że sporządzał listy płac oraz obliczał wysokość wynagrodzenia dla pracowników, w tym dla wnioskodawcy.

Zeznania świadków są zbieżne z dowodem z przesłuchania wnioskodawcy. Dowody te uzupełniają się nawzajem oraz korespondują

z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, w związku

z powyższym stanowią wiarygodne źródło ustaleń faktycznych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy J. K. (1) należy uznać za zasadne.

Zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U.

z 2016 r., poz. 887) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki

na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat (art. 173 ust. 2).

Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy (art. 173 ust. 3).

W myśl art. 174 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;

2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;

3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2 (art. 174 ust. 2).

Równocześnie według przepisu art. 175 ust. 4 ustawy emerytalnej, ponowne ustalenie wysokości kapitału początkowego następuje

w okolicznościach określonych w art. 114. Przepis art. 114 ust. 1 stanowi natomiast, że prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Podkreślić należy, iż w postępowaniu sądowym, gdzie nie obowiązują żadne ograniczenia co do środków dowodowych, można wszelkimi dowodami wykazywać okoliczności, od których zależą uprawnienia ubezpieczonych (np. okresy zatrudnienia i charakter pracy) także ponad osnowę dokumentu (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 września 1995 r., III URN 23/95, OSNP 1996 Nr 5, poz. 77).

Z uwagi na brak jakichkolwiek dokumentów osobowych spór w istocie sprowadzał się do ustalenia, czy w okresie 1 lipca 1973 r. do 31 stycznia 1975 r. wnioskodawca był zatrudniony w Kółku Rolniczym w W..

Te okoliczności Sąd wyjaśnił w oparciu o zeznania świadków oraz zeznania wnioskodawcy. Świadczyli zgodnie potwierdzili, że w spornym okresie wnioskodawca był zatrudniony w Kółku Rolniczym w W.. Wprawdzie świadek J. H. nie potrafił precyzyjnie określić, w jakim roku wnioskodawca zaczął pracę, zeznał natomiast, że pracował jako pomocnik oraz rozpoczął pracę w okresie żniw jako pracownik młodociany. Początek tego zatrudnienia sprecyzował natomiast świadek J. Z., który stwierdził, że był to rok 1973. Fakt zatrudnienia wnioskodawcy w spornym okresie potwierdził również świadek L. K., który był księgowym w Kółku Rolniczym w W.. Świadek zeznał, że w tym czasie młodociani zatrudniani byli w ramach przystosowania do zawodu nieletnich na wsi. Świadek sporządzał listy płac oraz obliczał wysokość wynagrodzenia pracowników w oparciu o ilość przepracowanych godzin i z pewnością dotyczyły one również J. K. (1). Zeznania świadków w pełni pokrywają się z wyjaśnieniami złożonymi przez wnioskodawcę.

Wobec powyższego Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób,
że przyznał wnioskodawcy J. K. (1) prawo do ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego poprzez doliczenie do okresów składkowych okresu zatrudnienia w Kółku Rolniczym w W. od 1 lipca 1973 r. do 31 stycznia 1975 r. począwszy od 12 kwietnia 2016 r., tj. dnia złożenia wniosku.

Mając na uwadze powyższe, na mocy powołanych wyżej przepisów w związku z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji wyroku.